

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і
міжнаціональних відносин
від 8 грудня 2016 року

Веде засідання Перший заступник голови Комітету В.В.ПАЦКАН

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! У нас сьогодні засідання Комітету. У нас кворум є, підтягуються ще наші двоє колег – Мустафа Джемільєв і пан Логвинський. Розпочнемо з першого питання. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо полегшення доступу до правосуддя внутрішньо переміщених осіб та інших категорій осіб, права свободи чи інтереси яких були порушені внаслідок збройного конфлікту, тимчасової окупації, надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру, реєстраційний номер 5183, внесений народними депутатами України Тимошенко, Немирею, Рябчиним.

Я знаю, що у нас тут є пан Сенченко, який готовий доповісти нам по цьому закону. Я розпочну з вас і потім дам всім бажаючим хто має бажання виступити по цьому закону. Будь ласка.

СЕНЧЕНКО А.В. Дякую. Поскольку я входил в авторский коллектив, который готовил этот закон, поэтому его доложу. Уважаемые коллеги, у нас в стране стали складываться две параллельных практики, когда пострадавшие от российской вооруженной агрессии граждане, а таковых на свободной территории страны, непосредственно пострадавших, насчитывается около двух миллионов человек разных категорий. Так вот, сложилось две практики, когда эти люди идут судиться пользуясь Законом о

борьбе с терроризмом и пытаются получить компенсацию нанесенного ущерба с государства Украина и мы с вами понимаем, что это тупик, потому что это либо приведет к банкротству государства либо к тому, что внутри страны сформируется второй фронт в пользу Кремля. И параллельная практика, которая начала формироваться два года назад, заключается в том, что граждане подают в украинские суды заявления об установлении юридических фактов того, что они пострадали в результате российской агрессии, а потом, опираясь уже на принятые судами решения, установившие такие факты, с исковыми заявлениями обращаются с исками к Российской Федерации с целью получения компенсации ущерба. Эта практика основана на так называемой концепции функционального иммунитета государства, которая распространена как в странах общего права, так и в странах континентального права. Но вот этот процесс сдерживается тем, что есть определенные препоны с точки зрения доступа к правосудию пострадавших граждан. И заключаются они в следующем. Когда например граждане обращаются уже с исковым заявлением против Российской Федерации, то по действующему законодательству они должны все пойти в один суд в нашей стране - в Соломенский. Но поскольку речь идет о двух миллионах наших граждан, живущих по всей территории страны, то это абсурдно. Поэтому предлагается внести изменения в Гражданский процессуальный кодекс, в частности в статью 110-ю и заложить норму, которая бы позволяла гражданам обращаться в том числе по месту проживания или пребывания. Согласитесь, что это логично. Тут особенно комментировать нечего.

И второй вопрос касается судебного сбора. У меня есть например решения, вынесенные Голосеевским судом, по заявлению вынужденной переселенки с Донбасса, который не сложные обстоятельства, у нее ничего не разбомбили, никого не убили, у нее минимальный материальный ущерб, и, тем не менее, ей пришлось заплатить 7 тысяч 250 гривен судебного сбора для того, чтобы подать исковое заявление против государства-агрессора. А если мы возьмем достаточно типичную ситуацию на Донбассе, когда у семьи где-

нібудь в сільській зоні хатынку разбомбили артобстрелом откуда-нібудь с Ростовської території, то в цьому випадку для того, щоб подати позовне заявлення проти держави-агресора знадобиться заплатити судовий збір 20-30 тисяч гривень, що абсолютно немыслимо для людей, які втратили практично все. Тому пропонується внести зміни в Закон про судовий збір і звільнити тих людей, які судяться проти держави-агресора з метою отримання компенсації, звільнити їх від судового збору. Все просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, я хочу наголосити вам, що наш комітет не є основним в цьому законі. Є основним Комітет з питань правосуддя, який очолює наш колега Князевич Руслан, але ми комітет який... члени нашого комітету які є авторами майже чи співавторами всіх законів щодо вимушено переселених осіб, тому ми не можемо стояти осторонь з цих питань. Чи є у кого з бажаних ще виступити або?.. Тоді бідь ласка, запитання.

ЧУБАРОВ Р.А. *(Мікрофон вимкнено)*... збору залежить від суми іску?

СЕНЧЕНКО А.В. От матеріального ушкодження.

ЧУБАРОВ Р.А. Тобто як будуть опоненти, що будуть говорити? Яка сума, якщо це буде прийнято не буде поступати? Я розумію, це все теоретично, але...

СЕНЧЕНКО А.В. Так розсудити не можна, тому що цих грошей не було в бюджеті. Це збільшує навантаження на судову систему. Так, безумовно. Крім того, що це нова категорія справ і дуже незвичайна для наших судів і дуже великі заяви. З практики можу сказати там по 150-180 сторінок з додатками і доказами. Це те, що доводиться

читать судьям. Каждое заявление. Но что касается каких-то потерь, то еще раз: эти доходы не были учтены.

СУСЛОВА І.М. Я перепрошую, якщо дозволите. Тут у висновку ГНЕУ як раз по цьому, пане Рефат, є зауваження. І написано дослівно, зараз зачитую: «Оскільки законопроект стосується забезпечення функціонування судової влади вважаємо, що він потребує відповідного висновку Державної судової адміністрації України, яка за змістом відповідних положень Закону України «Про судоустрій і статус суддів» представляє суди у відносинах із Верховною Радою України». А вони вже... Ми маємо відповідний висновок? Вони розглядали, не розглядали?

СЕНЧЕНКО А.В. Не рассматривали. Насколько я понимаю, что им официальным порядком направят. Мы сейчас, как мне представляется, смотрим с точки зрения компетенции вашего комитета. С точки зрения защиты прав человека.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, наше завдання дати сигнал Комітету з питань правосуддя пану Князевичу чи наш комітет підтримує, чи заперечує. Є у когось які заперечення або побажання виступити? Будь ласка.

РОШАЛОВА Н.В. *(Мікрофон вимкнено)* ...що додатковим нормативним актом, який регулює питання стосовно підсудності справ та доступу до судового захисту також є Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України». Зокрема частина перша статті 12-ої даного закону регулює питання. Тобто першочергово особа, внутрішньо переміщена особа, повинна звернутися до апеляційного суду стосовно цивільної справи, адміністративної справи, загальної та спеціальної юрисдикції судів, а потім

тільки апеляційний суд розподіляє до якого далі суду звертається внутрішньо переміщена особа. Тому я прошу вас зауважити також на даній нормі.

СЕНЧЕНКО А.В. Я вынужден вас поправить. Это касается другой категории дел, когда есть какие-то имущественные споры или другого порядка споры, которые должны были бы рассматриваться по подсудности на оккупированной территории. А мы говорим о совершенного другого типа спорах, когда у нас ответчиком выступает государство-агрессор.

РОШАЛОВА Н.В. Я розумію, але ви вносите в загальні положення, тобто в Цивільний кодекс ви вносите зміни, а тому я прошу врахувати також доступ до правосуддя до захисту прав осіб, які внутрішньо переміщені з Криму, тому що...

СЕНЧЕНКО А.В. Я внутренне перемещенное лицо из Крыма. Еще раз хочу вам сказать, что...

РОШАЛОВА Н.В. Ви не дослухали, прошу вибачення. По-перше початково особа має звернутися до апеляційного суду. Навіщо дана система, якщо підсудність може бути загальною і особа може звертатися відповідно до суду відповідно в якому районі вона проживає.

СЕНЧЕНКО А.В. Если вы захотите, вы сможете проявить инициативу внести изменения, но мы пытаемся в рамках той практики которая сложилась убрать препятствия для людей. У нас сегодня положительные решения на эту тему есть в одиннадцати областях Украины, но заявителей очень много потенциальных, а денег у заявителей на оплату пошлины и на поездки в Соломенский суд нет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, є у когось які суттєві заперечення щодо цього закону? Тоді... Є?

ЛОГВИНСЬКИЙ Г.В. У нас немає зараз кворуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас є кворум. Це питання... Зараз буде пан Джемільєв Мустафа. Ми з раніше обговорених питань зараз поставимо це питання на голосування. Ми даємо рекомендації нашому Комітету з питань правосуддя. У нас зараз буде кворум.

Якщо немає суттєвих заперечень щодо цього законодавчого акту, тоді дякую за представлену позицію.

Друзі, питання номер два порядку денного. Про схвалення рекомендацій за підсумками виїзного засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин з питань моніторингу дотримання прав внутрішньо переміщених осіб та громадян України, які проживають в зоні проведення антитерористичної операції в Луганській області. Відбулось виїзне засідання комітету 22-23 листопада 2016 року. Вибачте будь ласка, я буду відвертим... *(нерозбірливо)* Дуже прикро, що у виїзному засіданні взяло участь лише троє осіб з комітету. Це я, Суслєва і пан Голова. Друзі, наступного разу якщо ми Комітет з прав людини, тоді будь ласка, давайте їхати всі, давайте моніторити всі. Давайте відставляти свої речі, давайте якось переносити свої поїздки, давайте якось коригувати свій план-графік міроприємств. Там треба почути що розказують люди наживо. Треба почути і поспілкуватись з людьми. Тоді ми бачим зовсім іншу ситуацію.

Поки не має так само пана Джемільєва я це питання відставляю. Зараз з раніше обговорених ми його проговоримо. Переходимо до третього питання.

Перед початком питання третього. Друзі, я хочу вам зачитати статтю 46-ту Закону «Про комітети» - особливості проведення закритого засідання комітету. Прошу всіх вслухатись і прийняти дану інформацію. На закритому

засіданні крім членів комітету за рішенням комітету можуть бути присутні запрошені особи та працівники секретаріату комітету. Присутні на закритому засіданні комітету попереджаються про нерозповсюдження інформації з обмеженим доступом, отриманої на ньому, та про відповідальність згідно з законом. Ще комусь розтлумачити чи всім зрозуміло? Тобто персональна відповідальність всіх про те, що ми тут говоримо і про те, що тут буде обговорюватись.

СІМОН В.П. Тоді мають залишити засідання... *(Мікрофон вимкнено)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі хто перше-друге питання – дякую за участь у роботі комітету. Шановні колеги, хто був запрошений з першого та другого питання дякую всім за роботу і участь у комітеті. Прошу покинути засідання комітету.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Мікрофон вимкнено)*

ЧУБАРОВ Р.А. *(Мікрофон вимкнено)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А для чого нам? Пане Рефате, вибачте будь ласка, у нас запрошені та представники секретаріату комітету.

ЧУБАРОВ Р.А. У мене завдання виконують не працівники секретаріату і не голова секретаріату... *(Мікрофон вимкнено)*

(Загальне обговорення мікрофон вимкнено)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що ви своїм помічникам всі поясните потім самі. Помічників народних депутатів дякую за роботу, прошу покинути засідання комітету. Вибачте будь ласка, за історію минулого скликання не

було жодного закритого засідання. За всю історію комітету це також перше закрите засідання комітету. Так що будь ласка, відносимось до цього з повагою.

Далі - Закрита частина засідання Комітету з розгляду питання: «Заслуховування інформації органів державної влади у конкретних справах щодо надання статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, застосування екстрадиції, примусового повернення та примусового видворення іноземців та осіб без громадянства які через побоювання переслідування перебувають в Україні або прибувають в Україну з інших країн, зокрема Російської Федерації».